

Sundhedsøkonomiske perspektiver på pandemien

Kjeld Møller Pedersen
Syddansk Universitet
Aalborg Universitet
kmp@sam.sdu.dk

Svært at skaffe sig overblik

FINANSMINISTERIET

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2020

FINANSMINISTERIET

Finanslov for finansåret 2021

Tekst

Tidsskrift for

Dansk Sundhedsvæsen

97. årgang ■ Nr. 2 ■ Marts 2021

TEMA: Sundhedsøkonomi

■ Så meget kostede corona sundhedsvæsenet i 2020

Folketingstidende
Tillæg E

Aktstykke nr. 194

Folketinget 2020-21

Afgjort den 25. marts 2021

194

Justitsministeriet, København, den 24. marts 2021.

- a. Justitsministeriet anmoder Finansudvalget om tilslutning til:
- at der oprettes en ny hovedkonto § 11.11.43. *Reserve til værnemidler og test mv.* under Styrelsen for Forsyningsikkerhed (SFOS) til dekning af udgifter direkte relateret til håndteringen af COVID-19 i form af **indkøb af værnemidler mv. til nationale lagre samt testindsatsen.**
  - at der oprettes en ny hovedkonto § 11.11.44. *Værnemidler og test mv. (Reservationsbev.)* under SFOS til afholdelse af udgifter forbundet med at sikre løbende forsyning og opbygning af robuste lagre af værnemidler, andre kritiske ressourcer, testindsats mv. i forbindelse med håndteringen af udbruddet af COVID-19.
  - at der overføres **1.204 mio.** kr. fra § 11.11.78. *Reserve til indkøb af værnemidler mv. til § 11.11.43. Reserve til værnemidler og test mv.*
  - at der overføres **896 mio.** kr. fra § 11.11.78. *Reserve til indkøb af værnemidler mv. til § 11.11.44. Værnemidler og test mv.*

L 1 endeligt svar på spørgsmål 113
Offentligt

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

18. december 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 113 (L1) af 9. december 2020 stillet efter ønske fra Troels Lund Poulsen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren på baggrund af finansloven for 2021 opgive væksten i det offentlige forbrug i 2020 og 2021 hhv. for og efter korrektion for ekstraordinære udgifter til håndtering af COVID-19 mv.?

Hjemmesider 268 COVID-19-erstatningskrav

Erstatningsansøgninger i forbindelse med COVID-19 pr. 15.02.21	Anerkendte sager	Afviste sager	Ikke afgjorte sager	I alt
Smittet med COVID-19 på sygehus, plejehjem m.m.	3	5	48	56
For sent behandlet med COVID-19	0	1	8	9
Manglende behandling af anden sygdom pga. restriktioner	7 (4 direkte corona-relaterede)	21	141	169
Restgruppe	0	12	22	34
Total	10	39	219	268

Svært at få adgang til konkrete beregninger

Grov kontrolberegning: Ved at Falck fik godt 217 mio. kr. for perioden 17. december til ultimo januar. Gennemførte skønsmæssigt 2,2 mio. tests (44 dage i i gnsn. 50.000/dag.

Giver en testpris på kr. 99.

Udbud i februar har reduceret pris med 20-30%.

500.000 test/dag a 79 kr: 39,5 mio.kr/dag

”I dag kan der foretages omkring 400.000 test om dagen. Det vil efter påske blive omkring 500.000, og i midten af maj kan det skrues yderligere op til 700.000 test, siger Hækkerup”

Justitsministeren d. 26.03.2021

”Hvis en test i gennemsnit koster mellem 100 til 200 kroner, kan det groft skønnes, at testindsatsen koster mellem 50 og 100 millioner kroner om dagen, hvis den samlede testkapacitet udnyttes fuldt ud”
[kapacitet: 550.000]

Svar fra Justitsministeriet d. 7. april

22. marts: Region Midtjylland har indkøbt 20.9 mio testkits til 596 mio. kr... dvs.ca. 29 kr. per kit.

Oversigt

Samfundsøkonomien – effekt på BNP

Statsfinanserne

Sundhedsministeriet/Justitsministeriet/Finansministeriet

Regionerne og kommunerne

Institutioner (sygehuse/skoler/m.m.)

**Nye org.-former:
Testcenter Danmark
Lagre**

**Diverse: arbejdsskader,
patienterstatninger**

Omkostningskategorier

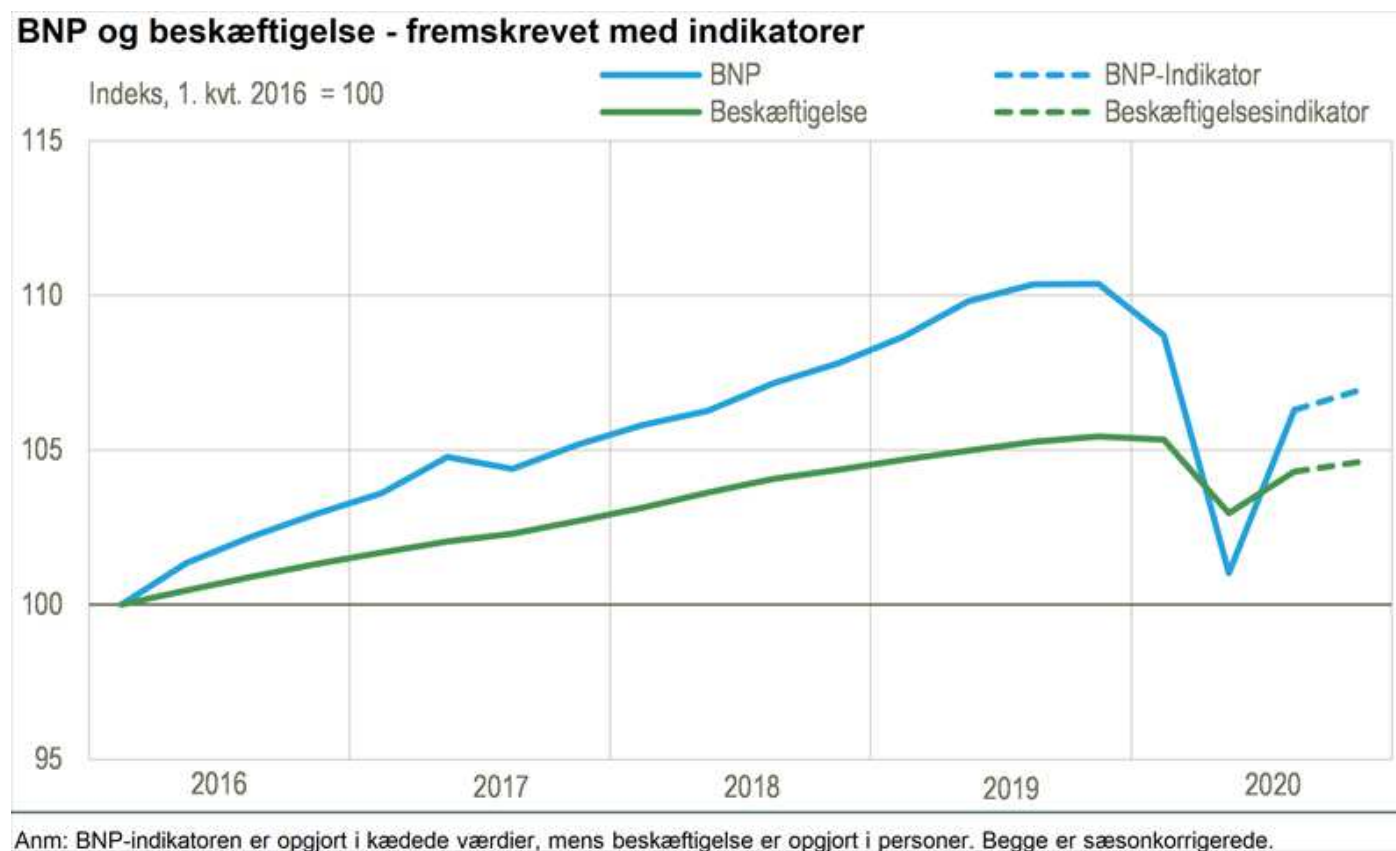
1. Likviditet – fx udsættelse af indbetaling af Moms. Ikke en egentlig omkostning
2. Midlertidige omkostninger – omkostninger, der forsvinder med COVID-19
3. Varige omkostninger –
fx 70 ansatte i Styrelsen af Forsyningssikkerhed, ny afdeling i Sundhedsministeriet

Nogle poster overlapper – skal derfor være forsigtig med at sammenlægge tallene

Vil *ikke* komme ind på, om der har været tale om ‘god’ anvendelse af pengene

OG ser heller *ikke* på finansieringen – MEN den bomstærke danske økonomi kan klare en del/meget

Nationaløkonomien - 4. kvartal 2020

OG inde i 3. bølge: 17. marts 2021

Nationalbanken forventer, at bruttonationalproduktet, BNP, stiger med **1,4 pct. i år**, 4,5 pct. i 2022 og 2,2 pct. i 2023.

Rammer/reserver på Finansloven 2021

Ca. 18 mia. kr.

1. Finansministeriet, kompensationsordninger ..... 7,1 mia
2. COVID-reserver, § 35 .....4,1 mia.
3. Sundhedsministeriet
  - Vaccine ..... 2 mia
  - Test og smitteopsporing ..... 3 mia
4. Justitsministeriet, indkøb værnemidler ..... 1,8 mia.
5. Også en del penge til udviklingslandene

Svar til folketingsmedlem

Realvæksten i offentligt forbrug

Tallet for 2021 bliver utvivlsomt højere

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 213 (L1) af 18. december 2020 stillet efter ønske fra Rune Lund (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse realvæksten i det offentlige forbrug 2019-2025 med og uden covid-19-relaterede udgifter på baggrund af det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger, jf. Økonomisk Redegørelse december 2020, Figur 8.10, side 157, anmærkningerne?

Svar

Realvæksten i det offentlige forbrug inklusiv og eksklusiv afskrivninger er beregningsteknisk forudsat ens i prognoseårene 2020-2022, som der skønnes over i *Økonomisk Redegørelse*, december 2020. Skønnene i alle prognoseårene er stærkt påvirkede af midlertidige udgifter til COVID-19 i 2020 og 2021, jf. *tabel 1*.

Tabel 1

Realvæksten i det offentlige forbrug, 2020-2022

	2019	2020	2021	2022
Realvækst, pct.				
<i>Økonomisk Redegørelse</i> , december 2020	0,0	2,5	1,4	-0,3
<i>Korrigeret for midlertidige forhold relateret til COVID-19</i>	-	1,2	1,4	0,9

Anm.: Realvæksten i det offentlige forbrug er opgjort ved inputmetoden ekskl. afskrivninger.

Kilde: Danmarks Statistik og *Økonomisk Redegørelse*, december 2020.

Forskellige kompensationsordninger – opgørelse per uge 15 2021

I alt: 35 mia. kr.

1. Lønkomensation	16 mia. kr
2. Kompensation, selvstændige	8 mia. kr
3. Faste omkostninger	10 mia. kr.
4. Aflyste arrangementer	319 mio. kr.
5. Freelancere	140 mio. kr.
6. Diverse	ca. 200 mio. kr

Kilde: <https://erhvervsstyrelsen.dk/statistik-kompensationsordninger>

Lønkomensation: ca. 16 mia. kr   Ordning for selvstændige: 8 mia. kr

Ordning med lønkomensation ▲

Virksomheder, der vælger at hjemsende fremfor at fyre sine ansatte, kan søge midlertidig lønkomensation.

Nøgletal: Lønkomensationsordningen - godkendte ansøgninger.

Antal ansøgninger	83.071
Antal virksomheder	36.165
Antal personer	325.561
Samlet komensation udbetalt, kr.	15.715.424.334

Ordning for selvstændige ▲

Selvstændige og andre virksomheder med maksimalt 25 ansatte har søgt om komensation for tabt omsætning.

Nøgletal: Kompensationsordningen for selvstændige - godkendte ansøgninger.

Antal ansøgninger	145.578
Antal virksomheder	76.309
Kompenserede personer	84.088
Samlet komensation udbetalt, kr.	7.987.157.109

5.300 personer på ordningen per 15. april

Aflyste arrangementer: 319 mio.

Faste omkostninger: ca. 10 mia.

Ordning for arrangementer ▲

Virksomhed kan få kompensation for underskud, som skyldes, at du har måttet aflyse, udskyde eller væsentligt ændre et arrangement.

Nøgletal: Arrangementsordningen

Antal ansøgninger	463
Antal virksomheder	420
Samlet kompensation udbetalt, kr.	319.384.164

Ordning for faste omkostninger ▲

Virksomheder kan få kompensation til at dække faste omkostninger.

Nøgletal: Faste omkostninger - godkendte ansøgninger.

Antal ansøgninger	38.285
Antal virksomheder	29.441
Samlet kompensation udbetalt, kr.	9.734.959.524

Merudgifter i Sundhedsministeriet – hovedposter: knap 2 mia

Styrelse/Emne	Beløb, mio. kr.	Bemærkninger
Sundhedsstyrelsen	145	Information (40 mio. kr.), borgerrettet kommunikation (29 mio. kr.), krisestyringsorganisation, udarbejdelse af retningslinjer og vejledninger samt akutte planlægningsopgaver (30 mio. kr.)
Statens Serum Institut	850	Primært Testcenter Danmark, 18 mio. kr. til vaccineudvikling (Co-VaXIX)
Styrelsen for Patientsikkerhed	132	Især til smitteopsporing
Lægemiddelstyrelsen	190	Lageropbygning af forsyningskritiske lægemidler
Sundhedsdatastyrelsen	32	
Influenza og lungebetændelse-vaccination	357	Øge vaccinationsdeltagelse, vaccination sundhedspersonale,
Forhåndsbetaling til EU for indkøb af vacciner	128	Kun en beskedent del af vaccineudgifterne
Smittestop-appen	30-40	Udviklingsudgifter

App. Coronapas: 30 mio kr.

Testcentre – Testcenter Danmark: 1,5 mia. kr.

Om TestCenter Danmark

TestCenter Danmark (TCDK) består af en række regionale teststationer under danske regioner og et nationalt testlaboratorium på Statens Serum Institut (SSI).

Ca. 1,5 mia. kr., incl. ca. 250 mio kr. støtte fra Novo Nordisk Fonden og Novo Nordisk og regionale udgifter.

Værnemidler: ca. 6 mia. kr.

Regionerne
(Hovedstaden og
Reg. Midt)
har stået for
indkøb og fået
refusion fra
staten

	Region Hoved- staden	Region Midt- jylland	Region Nord- jylland	Region Syd- danmark	Region Sjælland	Aarhus Kommune	I alt
Faktisk afholdte udgifter, i alt	2.878	438	38	16	36	1.652	5.058
– heraf værnemidler m.v.	1.956	341	-	-	-	1.558	3.855
– heraf medarbejdere, lager m.v.	668	62	15	-	-	94	839
– heraf Testcenter Danmark	254	35	23	16	36		364
Skønnede udgifter for resten af 2020	328	35	4	5	24	585	981
Forventede udgifter i 2020, i alt	3.206	473	42	21	60	2.237	6.039
Allerede afholdt refusion med akt. 233 af 17. juni 2020 (bl.a. regionernes 3,1 mia. i økonomaftalen)	-1.781	-361	-	-	-	-1.239	-3.381
Udestående refusion	1.425	112	42	21	60	998	2.658

Kilde: Aktstykke 127 fra Justitsministeriet

Den regionale sundhedsøkonomi

Påvirket på to måder:

1. Merudgifter på grund af COVID-19

- fx værnemidler og særlige aftale med pesonalet

2. Op-og nedlukning af sundhedsvæsenet

- fx pukler på grund af aflyste/udsatte operationer

Merudgifter i 2020: ca. 3,5 mia. kr., excl. fx senfølgeklinikker

Eksempler på merudgifter

Tabel 1: Region Hovedstadens nettomerudgifter til COVID-19, 1.000 kr. pr. 19. januar 2021.

Område (1.000 kr.)	Orientering januar 2021	Orientering december 2020
Over- og merarbejde	163.123	120.072
Andre lønudgifter	185.715	146.999
Eksterne vikarer	4.891	3.519
Kritisk udstyr (tidligere »respiratorer«)	44.773	44.773
Medicinsk udstyr	98.502	95.926
Testudstyr og -drift	193.830	151.933
Værnemidler	260.037	185.028
Kursus og uddannelse	-609	-522
Pukkelafvikling	116.372	124.800
Andet	327.358	282.560
Mistede indtægter	13.766	22.116
Hovedtal	1.407.757	1.177.204

Kilde: Bilag til FU-møde d. 26. januar. Der er forsøgt rensset for refusioner.

Regionale merudgifter ialt 2020: 3,4 mia. kr.

Lageropbygning

1. Forsyningskritiske lægemidler

2. Værnemidler

Forsyningskritiske lægemidler

1. Amgros: ca. 500 mio. kr

- Engangsudgift – derefter supplering af lager
- Supplerende omkostning: Forældelse

2. Via Lægemiddelstyrelsen: ca. 300 mio. kr.

- typisk via de private grossister

3. Nogle sygehusapoteker har også øget lagerbeholdningen

Lageropbygning (fort.)

COVID-19: National værnemiddelstatus (pr. 13. april 2021)

Kilde: Data fra Lægemiddelstyrelsen og regionerne

Kategorier (værnemidler)	National lagerbeholdning, (# stk./Liter)	National pipeline, (# stk./Liter)
① Desinfektion	6.986.735 (L)	50.901 (L)
② Handske, Undersøgelse	805.211.328	1.493.749.502
③ Kittel, Beskyttelse	34.344.789	8.381.069
④ Maske (FFP2 & FFP3)	10.340.694	1.685.803
⑤ Maske (type II & type IIR)	207.843.512	140.897.569
⑥ Visir & beskyttelsesbrille	10.791.502	8.722.016

Diverse

At hjælpe nogen er gået ud over andre

Arbejdsskader: Det økonomiske omfang kendes endnu ikke

Opgørelse per 12. april 2021

Antal oprettede sager	6.144
Ulykker	1.588
Erhvervssygdomme	4.556

		Anerkendt	Afvist	Afvist - Ej retligt/ej svar*
Antal afgjorte sager fordelt på skadeart, slutdiagnose og sagsudfald				
Ulykker	Forgiftning	152	9	110
	Vaccination	<5	0	0
	Øvrige + uoplyst	6	0	6
Erhvervssygdomme	COVID-19	852	5	224
	Hudsygdomme	124	26	53
	Psykiske lidelser	0	109	17
	Øvrige + uoplyst	<5	247	18

1457

Arbejdsskader (fort.)

Efter arbejdsskadeloven kan der gives erstatning for

- Godtgørelse for varigt mén
- Erstatning for tab af erhvervsevne
- Udgifter til behandling, medicin og hjælpemidler med videre
- Udgifter under sagens behandling

HVIS erstatninger a kr. 50.000: i alt 73 mio. kr. til de p.t. anerkendte skader [1457]

Patienterstatninger

Per 15.02.2021

268 COVID-19-erstatningskrav

Erstatnings-ansøgninger i forbindelse med COVID-19 pr. 15.02.21	Anerkendte sager	Afviste sager	Ikke afgjorte sager	I alt
Smittet med COVID-19 på sygehus, plejehjem m.m.	3	5	48	56
For sent behandlet med COVID-19	0	1	8	9
Manglende behandling af anden sygdom pga. restriktioner	7 (4 direkte corona-relaterede)	21	141	169
Restgruppe	0	12	22	34
Total	10	39	219	268

Vaccinationsskader: 37

15.04.2021

Ingen afgjort.

Erstatning betales af staten

Patienterstatningen har på nuværende tidspunkt modtaget i alt 29

ansøgninger om erstatning for bivirkninger efter *AstraZeneca-vaccinen*.

Der er også 8 ansøgninger efter *Pfizer/BioNTech* og ingen efter Moderna

***Fik dække
det meste***

Samfundsøkonomien – effekt på BNP

Statsfinanserne

Sundhedsministeriet/Justitsministeriet/Finansministeriet

Regionerne og kommunerne

Institutioner (sygehuse/skoler/m.m.)

**Nye org.-former:
Testcenter Danmark
Lagre**

**Diverse: arbejdsskader,
patienterstatninger**

